

F O A N A

rentru

ЖАНТИ. АЛМАЗИ ЗИ ЛІТЕРАТУРЫ.

Nr. 24.

MERCURIU, 15. IUNIU

1855.

SUUM CUIQUE.

(Капетъ.)

II. Літва ро́мжнеаскъ е de фаміліа
латіпъ.

Totu acolo Nr. 3 pag. 36 in scrisoreea catra
D. Caminariulu K. Negruzzi.

„Съ венім ла літвъ. — Съ штіе къ літвіле
ејит літві-твіте сав оріціале, ші літві-фіїче сав
дерівате.

Літва поастръ дзпъ матеріа еі есте ші ea o
літвъ de фаміліа латіпъ. Зічера Омъ се афъ
ші жи латіна ші жи італіана, ші жи француза, ші
жи спаніоля ші жи португеза ші жи алтр'а поастръ,
прекст ші ті і de алте зічери. Іпсъ деклінparea
еі жи казарі квт ші копжгареа вервілор жи тітпі,
матере ші модрі, фаче о деосевітъ гръматікъ
ші пріп зттаре о деосевітъ літвъ.

Жнд зп попор жи поате дпвъца літва ре-
глат къ ачеаши гръматікъ, се зіче къ аре тот о
літвъ. Спре підъ поі зічет чіокъ ші дзп-
неавоастръ пліскъ; жпсъ деклінжнд зічет: чіокъ
а чіокълі шчл. ші дзпнеавоастръ пліскъ а пліс-
кълі шчл. ачеаши деклінpare квт ші копжгареа
вервілор не фаче се авет ачеаши літвъ. Славъ,
доксъ, сав глоріе пз фаче о алть літвъ: жнд
зп пород зіче: славъ а славі, алтъ: доксъ а
доксъ, ші алтъ: глоріе а глоріе.

Жнд зп пород аре ачеаши форме сав ачеаши
тіпі граматікалі ші ачеаши пзтірі сав матеріе,
аре тот о літвъ. Іпсъ се поате на жи алтр'о парте
de лок съ се скітве сав пропздіа літерілор, сав
жджіва din тіпі граматічії, сав слѣжіндсе къ аче-
аши матеріе ші формъ съ факъ деосевіте фрасрі:
атгпчі ачеаши деосевірі жи пропздій, жи матеріе,
жи формъ ші жи фрасе се пзтеште діалект.
Ез дзпъ а теа пърере ші дзпъ въгареа de сашъ
че ам фъкт, жи дръспеск а жи пърді літва поас-

тръ, дзпъ квт ам май зіс жи треі діалекте: жи
постръ de овште, ал Мэнтенілор, [Молдовенілор
ші Блггренілор впзл, алтъл ал Ромжнілорз din
Македонія, ші алтъл ал Ромънілор din Елвідіа
сав ал Романділор (?)

Чеі din тжіз зік славъ ші деклінъ славъ а
славеі, чеі d'ai doilea зік доксъ ші деклінъ доксъ
а доксъ, чеі d'ai треіле зік глоріе ші деклінъ
глоріе а глоріе: іатъ деосевіреа жи матеріе, че коп-
трівдеште а фаче зп деосевіт діалект, ші потріві-
реа жи форть ші граматікъ, каре фаче din деосеві-
те матерії ачеаши літвъ.

Тоді ро́мжні авет din діционеръ латіп зіче-
ріле ве ве сав віне ші venire. Din ачеаши зі-
чері фачет de овште фрасрі: віне веніші. Іпсъ
ачест фрас къ ачеаши матеріе ші форть, зпії жи
пропздіт дзпъ квт есте скріс, ші ро́мжні din
Македонія: „гіне гініші, іатъ, деосевіреа жи про-
пздіе че фаче алт діалект.

Тоді ро́мжні de овште зічет жи діделег, къ-
поскъ, прічеп, прінд, лішъ ші алте асе-
тenea, din ачеаши зічери фачет фрасрі, ші жи
пріде поі Молдовенії, Мэнтенії ші Блггренії ne ам
овічніт а жи прірева: къпощі, прічепі, жи діделегі
літва ро́мжнеаскъ? іатъ ро́мжні din Македонія
жи прірева: „прінзі літва ро́мжнеаскъ? іатъ ачеаши
матеріе ші ачеаши форть че фаче о літвъ, ші іатъ
деосевіреа фрасрілі че фаче зп деосевіт діалект.

Аша дар дзпъ ачеаши поі Мэнтенії, Молдовенії
ші Блггренії авет ші ачеаши літвъ ші ачеаши
діалект. Mika деосевіре че авет жи пріре поі да-
ворвіре пз о пзтет сокоті, къчі de вом жи пріра
жи асфер de амърпте ші свт. жи ділпърді, атгпчі
гъсіт жи фіекаре жи дзпъ сав ціпст, за ші жи фіекаре
сат, пъпъ ші жи фіекаре фаміліе ші жи фіекаре
ом зп деосевіт кіп de ворвіре; дар ачеа-
ше деосевіре пз о пзтет пзті діалект. — Au na e-
destulu de chiaru?

III. Літва чеа скрісъ, към трэбзе се фіс.

Totu acolo pag. 58, in aceeasi scrisoria.

„Діалекты пострэ къ есте тай квалтіват пз есте юндоіаль, пентрэкъ жартыўся сав традас тоате кърдзіле вісерічешті, сав фъкст атътэа акте адміністратіве ші жздікъторешті, с'ав традас ші пріп збрарэ с'ав антерпэт атътэа ідеі пріотржися. Жысь а зіче къ дака рошкії din Macedonia ар фі авт ші еі прілежеле поастре ачес-тэа пъціпеле ші ар фі скріс ші еі діалекты лор атът къг'ам скріс ноі п'ам пострэ, пз штів каре din ачесте доз діалекте с'ар фі апрапіат тай тълт de Iugoslavia? Фірештэ къ ші еі ма о асфел де жарты-пларэ ар фі жчепэт а скімба пе х юн ф, пе к юн п, пе г юн в шчл., към ам фъкст ші ноі, ші пъстрънд пе я жу локль яві і ал пострэ, пе авжанд не ж (?) че пе ноі пе жукъркъ атът, пъстрънд тълтэ зічері пестрікате din оркіла лор прекам фъ-рінь жу лок de фъінь шчл., діалекты ачеста ар фі фост чэл тай кврат ші чэл тай вреднік de а се лва жу бъгаре de сеамъ спре а се квалтіва. Адікъ воіз се зік, къ de ам ші квалтіват ноі діалекты пострэ, пз штів де лам квалтіват віне пъпъ акт.

Дар літва чеа скрісъ претствіні а фост вп діалект доеосвіт ал літераційор, адікъ о алецере ші квілецере de тут че есте тай фрэтос ші тай класік жу доеосвітеле діалекте але зпів і падії.

Чеі карді ат скріс жу літва поастръ, фіе-каре а скріс дзне към се овічпія ворва жу локль съв. Чеі вісерічешті жысь с'ав жвоіт жартре сіне, ші скрігторі вісерічешті Mѡndemi, Moldovemі ші Болгаремі, почіз зіче, къ ат авт ші ат тут о літвъ сав діалект. Пентрэ че оваре ші скрігторі іро-фапі, съ пз се дзвоіаси жартре сіне? Ачес-тъ жвоіре пз се поастре фаче, пъпъ пънд пе вом жчепете а квіоаште че есте вп жу парте съ пъстръст, че е рът съ лепъдът ші съ пріітім чеа че ат ам ді фраді ат поштрі тай вп.

Съ піпем къ воі фачет школі ші академіі жу Цара рошкіеаскъ ші Moldova, ші піні de егоіст хотърэм а да діалекты пострэ на діалект квітіват ші че вп топ. Съ піпем пе зрын жу дзріле ачестеа къдзіва рошкії din Macedonia че тэ зік ші еі рошкії, алеаргъ жу ачесте доз прічінате ка жу Atika сав Atica ері Roma u Români; дар еі сжпт съ-

рачі, сжпт фъръ тіtle, він німаі ка піште лазкъ-топі de піатръ сав аpendaши сав пегвдъторі шчл., ші се сілеск аші да въіеци юн сколі, фетеле пе лъпгъ каселе челе тарі а слажі. Ші че фак ака-демііле ші салоапеле къ джпні? Жі жнаць аші провінчіаліза юн лок de аші квалтіва літва. Dacă въл рждеде въіат кънд ѡл asde zікжнд лі-пзре шіл сіленіте се зікъ ієпре; коконіца de салон жнаць пе слажпіка са, съ пз зікъ тъліре чі тъліре, пічі ліп ч інз. Не катедра професораль сюпъ рът зічерае фііз, ші віне тай дзлчэ а аші філіз, ... ші алте асеменеа. № тэ тірі Domnul тэз че тарі жнаць тірі фач! ші вът сжптом de модесті ті фъръ егоіст! ші ші кът de тълт ар жнвъца ачеі рошкії сімплі дела ноі чеі зівілісаці жнвъкаці de тілірі ші de ерзідігіе!... Се diceti la acestea domnilorу?

IV. Чіне есте рошкіїз адевърат?

Totu acolo pag. 62.

„Din ачестеа тоате кътэ с'ав зіс пъпъ акт, зімеазъ domnul тэз, къ чіпе есте рошкіїз адевърат ші дорештэ зпіреа рошкіїлор жарты ачес-тъ літвъ сав діалект скріс квръціт ші кврат, ла впзл ка ачеста пз жнкапе егоіст. Ел алеце din deосевітеле пороаде ро-шъпешті че есте ввп, фрэтос, сопор, рэгзідат тіпорочіт, ші фаче літвъ коректъ ші перфектъ, адъзгжнд че жі ліпсештэ din dіz-сіо парвъ латіn (asculta!), адікъ din ачае літвъ сав тай віне діалект ал пороаделор рошане, пріп каре с'ав скріс атътэа вестіте опере, ші пріп каре с'ав гъндіт атътэа капете іллістре ші атътэа це-ніспі рапе, ші пріп збрарэ есте ші тай класік ші тай вогатъ жу ідеі ші тай жнвілшгатъ жу зічері ші пріп збрарэ ші тай ківзгіт de а се пъпъ фіекаре зічерае ла локль съв. Аша алькътешті о гръматікъ квілічоась de а се пзтеа da жу тъпіліе тутзлор прічілор din опі каре провінчія рошкіеаскъ, віде съші жнведе літва, пе чеа жу парте, чі а рошкіїлор de овште, ші пріп каре съ вазъ къ супт тут dіnt'ro фаміліе из-італіанія, французія, спаніолья ші португезія, жарты ачеса че се атінче de літвъ; о гръматікъ пріп каре жнвъджнд къ темеів літва са съ поастре рошкіїлор жу жнлеспіре а жнвъца ші літвіле съ-порі, а се квіоаште къ фрадії съші ші а фі квіос-кіт de франції.

Дар ачеста пз се поастре фаче тай пайтэ пъпъ къп'д поі вом скрі къ словеде кірі діалект ші Macedonia рошкії пз чэло гречешті;

з в фел de літере ле тревеск твтвзор ротжпілор
de овште, адікъ ші' челор din Dacia ші' челор din
Macedonia... Ші ачестеа сънт літереле лор,
літереле тошлор лор...

Приїмнд одатъ літеріле, и тут ла поєсте характерістіка зічерілор, ші тіпі гръматіч към ші дік-
сіонаръл пеперал ал поетръ сълт лп старе съл не дн-
веде ші не пои ші не Macedonоромжн лімба de
овште. Ажвдє атвпчі ачелеаші семне съл арате
літре ротжні de овште ачелеаші idei. Спре
пілдъ омъл арате ачееаші idee, ші фіе пои съл
чітім омъл ші Macedonоромжні омъл; sorbi
арате ачееаші idee de овште ші фіе впіл съл
чітескъ сорб' ші алдіи сорбъ...

Ла ачеасть літреваре de a цепераліза лімба,
н'ар фі пічі de към de пріос ші лікъ ші de ма-
ре треввіпцъ, ка ачел і е саз ачел і атът de літ-
тіат съл арътъл пріп l, спре пілдъ іспре, таіз,
воіз, vale, въі, каі каі ші челеалте, се поате ве-
деа кът се факт de изпоскъте ші ліделесе ші гръ-
матічні ші твтвзор ротжпілор скріндзсе liepure,
taliu, volie, vale vali, calu cali тчл. . .

Cine vre se afle mai multe, caute si in cele
alalte periode, dein carele alu V. si VI-le sunt
scrise cu litere latine. Suum cuique, macar ca
si D. Eliade cele mai multe le a aflatu la alti ro-
mani mai vechi si le a recunoscutu, si macar ca
in aplecarea aceloru principia sanetosa aflamu scaderi,
provenite numai din necunoscentia limbei latine.

(Lip... Riu.)

III. ЕПІСТОЛЬ. *)

Drecda, 9. Ianis 1855.

Лп Sacconia се dictinrg треи снеде de сколе
мените пентръ квтвра попорвлі diu класса четъ-
діанілорв ordinari. Ачестеа сънт, ліченпінд din
ціюєт лп съсб:

a) Скколе елементаре, лп карі се лі-
вадъ півтаі четіреа, скріереа, челе 4 сімпле опе-
ръчівні de арітметікъ, маі твтвр din memorie, de
кътъ din скріере пе хъртіе саз не тавль, ші челе
dintvіk idei але реалізіпі. Конії ші фетеле факт
кврсль ачеста літревіпцъ, лп тімп de 2 ani, саз
дакъ сълт ші dewstendі, ші лп тімп de впіл
ан. Ei се прімескъ ла сколь лп върстъ de 6
ani, ба лакъ ші маі тінепі. Методыл весте къ
тотвз практикъ. Конії лівадъ ціквнідзсе.

*) Bezi не челе доъ I et II лп Gazetъ NNpri
44 ші 45.

б) Скколе пентръ четъдіані (Bürger-
schulen), лп каре се лівадъ реалізіпі, граматіка,
компітереа, калліграфія, арітметіка, цеографія ти
поділні історіе, вріп згтаре сълт чеса че пои пі-
тимт сколе прімаре, саз портале (кът се зіче
лп Австрія). Лп скколе ачестеа конії се dicti-
nrg de фете, ші се прімескъ півтаі днін че ав
треквт пріп скколе елементаре. Кврсль лор
есте de треi ani. — Песте ачестеа ші маі есте впіл
кврс ші маі лівалт de алді треi ani, лп каре се
дъ ачесторз штілінд о маі шаре десволтаре, се
пропага елементеле de математікъ ші de штілін-
деле патврале, ші лімвіл модерне, маі вжгост
франчеса ші енглеса. Бпз ассемін кврс парад-
аль лесте пентръ фете.

Ла ачесте сколе се фаче dicti-
nrg de фамілії авзте, карі пльтескъ пентръ лі-
въцьтвръ, конії de фаміліе de міллокъ карі пі
пльтескъ (Freischulen), ші конії de пърінді сърачі
карі ал треввіпцъ de арітторіз (Armenschulen),
ші пріп згтаре сълт тут атътса сколе dicti-
nrg ші пріп локъл ашегърій лор.

с) Скколе реале (Realschulen) лп карі се
дъ о десволтаре ші маі шаре обіектелорв пчес-
саре пентръ віеада практикъ. Скколе ачестеа
сълт літврціт пе впіл кврс de 7 ani, алтеле de
6, ші чеа de ла Drecda din четатеа позъ (Neustadt)
de 8 ani. Лп скколе реале лп цеперо се прі-
мескъ конії карі ш'з філітв кврсль лп скколе
de четъдіаніз інферіоре. Дпсь скола реаль din
четатеа позъ (Drecda) сълт дірепчізпіа Domini-
лії Dr. Бегер пріеште пе конії din класоле еле-
ментаре ші-і лінзестрѣзъ къ впіл fonds de изпощ-
тінде пчессарае цептръ віеада практикъ лп кврс
de 8 anni de зіле. Дпз філіреа кврсль сколарії
факт впіл eccamen de матврітате, ші треквапои саз
ла скола політехнікъ din Drecda, саз ла скола
штотаністікъ din Фраїзбр, саз ла скола сельвані-
тікъ (Forstacademie) ші агрономікъ din Таранд.
Ла ессамел de матврітате се черз згти борел
изпощтінде.

Релігізпіа. Къпощтінде літврітъ а крещ-
тіпіствлі din сълт скрітвръ ші din історія релі-
гізпії, фаміліарисаре специалъ къ доктіріна крещ-
тінъ деспре крединтв ші даторії.

Імва церташнъ. Депріндере секвръ къ
коміліареа ideilorv асиза обіектелорв деспре
карі шів къштігатв цілпі къпощтінде, атът лп
скрітвъ ші къ гласу від. Къпощтінде цеперал
еспре маніфестъріле пріпчіпале але літератърі

щерпань, таї вжиток де спре скріптеle ші скріпторії карї аз фъквтє епохъ де да тіллокль в чептівлягі транквтє дикбче.

Літва латінь. Квноштіпць секврь ші дестерітате de a традвчє кврпндз впн просаіств сав поета de грэгтате de тіллокз (Саллвестіз, Лівіз, Овидіз, Вірціліз), ші de a традвчє фъръ еорі впн діктатз в праа-грез din літва щерпань дп чеа латінь.

Літва фрапчесь. Denpindede дп традвчереа класічлорз карї съпт ші чева таї греи дп прось ші дп поесіе, котпнвре коректъ de вжъді історіче сав дескріптиве, дестерітате дп дествлъ дп ворвіре, ші а птне дп ръсппнсврі вінє легато аспра дптревърілорз історіче, прекватші аспра копрінсвлягі овіктелорз карї ле аз чігітв сав ле аз традаєс еі таї днаінте.

Літва енглесть. Асемінє квноштіпць ші дестерітате ка ші дп фрапчезесте. Ілсь e de овсерватв къ ачелор карї ворв съ брнеше да академія сельвапістікъ din Таранд, лі се потв іерта есамеле din енглесеніте.

Математіка. Секврапць ші дестерітате дп трактареа проблемателорз алгебраіче. Еквадівні de градвль диттів ші алг doilé, прогресівні ші логарітмі, калквлязіз інтереселорз de інтересе. Дестерітате дп деслагареа проблемателорз din плавіметріе, стереометріе ші трігонометріе, дп скріс ші в гра.

Історія патралъ. а) Квноштіпца мінералелорз ші а формъчізпілорз de впні челорз таї дпсемнате ші таї втіате. б) Квноштіпца пілантелорз челорз таї дпсемнате ші таї композ, а фамілілорз пріпчіале, ші дескріпераа моментелорз челорз таї есепдіале але органелорз ші аде віедій пілантелорз; с) квноштіпца апіталелорз челорз таї теморавіле, прекватші фаміліаріса реа ві стріквтра лорз ші в класіфікареа лорз, ші таї алесс ві органеле ші функцізпіліе корпвлі отенескь.

Фізіка. Квноштіпца пропвсечізпілорз челорз таї моментобсе din статікъ ші dinamікъ (диклісіве ві теорія віднельчізпілорз), din акустікъ ші оптікъ, — де спре квладбрь, шарнетісмші електрічтате, ві спеціаль лідаре амінте да дескооперіріле ші інвенцізпіліе челе побе, ші а птне а ачелора карї аз дикліпць партікаларъ аспра віедій практиче дп соціетатаа чівіль ші аспра indастriei. Доктрине din фізікъ тревзе фундате ne Математікъ.

Xімія. Квноштіпца де спре че есте таї есепдіал аспра елементелорз ші компінцізпілорз хіміче ві лідаре а мінте да челе че се потв апліка да агрономіе, тъестрії ші indастriei.

Історія. Denplaz конспектъ аспра евенітентелорз челорз таї моментобсе din історія вінверсалъ дп цепере, прекватші аспра попобрелорз ші імперійлорз челорз таї дпсемнате, ші а птне о фаміліаріре таї аквратъ ві тімпнз модернз дп прівіреа вілтврі статврілорз евронеане.

Діеографіе. Idee лътврітъ де спре спръфа да пътжитвлягі, катепеле твпділорз ші рецівіле флагвілорз, церіле челе таї дпсемнате, таї алес, челе европеане, ві четъділе, ржвріле ші твпділорз чеі пріпчіалі. Пропрієтъціле фбісіче ші етнографіче але діверсілорз цері ші статврі, таї вжиток але челорз din Европа, тревзе съ се дптінрёсні крідінчіос з дп теморіе.

Десемнз ві лінеаріз ші в тжна ліверъ.

Афаръ de ачесте обіекте, Domnulz Бегер пропнє ші Псіхолоціа. Ма лікврріле челе твлте граматікале ші математіче цілпї се denpindz ві регнеле лоцічей.

Din ачестеа се веде че дптінде реале с'з датв дп ачесте сколь обіектелорз de квноштіпце реале. Кв тóте ачестеа сколь реалъ ві есте де локз о сколь практікъ, чі птмаі о сколь прегътітore пептрв таї с'з птмітеле інстітуте (полі-технікъ, монтаністікъ, сельвапістікъ, ші агрономікъ). D. Бегер консідеръ сколь реалъ ка впн цімпасіз пептрв ачесте інстітуте, прекватші цімпасіз человеків пептрв фавлтъці.

Сколарії се окпн къте 6, 7 ші 8 бре пе zi Профессорій даз асемінє къте 4, азії ші къте 6 лекцівні пе zi. Лефіле лорз съпт форте mode-rate, къте 400; 500; 600; 800 талері че авз. №-1 терзя сколарілорз се свіе акутв ппнъ да 300, тої естерні.

D. Бегер ті аз повестітв ві деамърпнців тóте пъкаквріле къте ле аз авзтв ппнъ къндз аз адес ачесте сколь дп стареа дп каре се афъ акутв, ші ті аз датв тóте деслішіріле печесарі атътв ві гра кътв ші дп скріс. Ачесте върватв кв ініма ші ві свіфлетвіз дикінатв вілтврі омепреi, дп върстъ праєте 50 de ani, пінц de вігоре ші форте ціювіал, аз арътатв кътръ тінє о віпптате партікваръ, пептрв каре тъ сімтв даторів ві дешліпъ рекноштіпць.

A. T. Lazrianz.

ЕПІСТОЛА IV.

Dresden, 9. Іюні 1855.

Скóла політехнікъ din Dresden с'аэ джпфііндатъ да апвль 1828, earъ едіфіцівлъ чея de акватъ с'аэ ziditъ de да апвль 1844 пъть да 1846, таі аэ кос-татъ апроане да 70,000 de талері саэ 315,000 де двангігери. Афаръ de спеселе zidipii саэ таі кел-твітъ пъть акватъ пептръ вівлютекъ 10,000 талері, пептръ челеалтъ колепчівілоръ ші джптреввіп-шареа лоръ да 7000 талері, пептръ тобіліареа каселоръ 5000 талері. Шіпереа скóлеі костъ ақбаш пе апв апроане да 20,000 талері, саэ 90,000 дван-гігери. Професорі съпт 20, апои 2 асистенці ші впв модельаторів. Лефіле ачесторъ се свіє пе апв да 15,000 талері.

Тотъ скóла есте джпнрдітъ дп 2 dibicisni. Dibicisne iñferiorе се компоне din 3 класе, чеа суперібръ din 2 класе. Да dibicisne iñferiorъ се прітескъ тінері din класеле суперібръ але скó-лелоръ пептръ четъцianі (Bürgerschulen), din скóле реале ші din үmmасії. Mainante de прініре тінерії тревзе съ фанъ впв есамен de матврітате; да тречереа din dibicisne iñferiorъ дп чеа суперібръ тревзе съ фъка алтъ есамен de матврітате. Dapъ finirea кврсзлі джптрегъ се таі сиизвъ джкъ да впв феліз de есамен абсолюторів. Dаръ dapъ че-ш'аэ фъквітъ кврсзлі регларатъ de 5 ani, потвъ съ таі петрекъ джкъ впв апв да скóле спре а се перфекціона таі департе. Сколарії пътескъ регларатъ пе апв 35 талері пептръ джпвъдьтэръ, джкъ челоръ че джвадъ біне ші съпт фъръ тіз-моче, лі се іарпа didактравъ.

Програмъ актвала есте ачеаста.

Dibicisne iñferiobrъ.

Ореде пе сен-
тъмпъль
вара; іарпа

- Класа III (адекъ чеа mai de үiosv)
11. 11. Математика (тригонометрия, стереометрия, алгебра).
4. 4. Фізіка елементаръ.
3. — Исторія природы (на репетіціоне).
- 4. Хімія теоретікъ (партеа апорганікъ).
3. 3. Літва церпань.
2. 2. Літва франчесъ.
8. 6. Теорія проекційлоръ.
- 2. Decemparea плангрілоръ.
4. 4. Decemparea орнаментелоръ.

Ореде пе сен-
тъмпъль
вара; іарпа

Класа II.

4. 4. Цеометрия аналітікъ дп плане (саэ пе 2 координате) ші трігонометріе сферікъ.
- 6. Цеометрия практикъ (пропозиція).
4. 6. Механіка.
- 4. Хімія теоретікъ (партеа органікъ).
4. 4. Хімія технікъ (партеа джытія).
2. 2. Минералоція.
2. 2. Архітектура цепераль.
2. 2. Літва церпань.
2. 2. Літва франчесъ.
4. 6. Теорія проекційлоръ (перспективіа).
- 4. Мъсгареа практикъ пе кътпв.
2. 2. Decemparea плангрілоръ.

Класа I. (адекъ чеа таі джалтъ).

5. 5. Цеометрия аналітікъ дп сандіз (саэ пе 3 координате).
- 5. Елементеле математичеі джалте.
4. 4. Теорія машинелоръ (елементеле ма-шинелоръ).
- 3. 2. Теорія машинелоръ (дескріпціоне то-торілоръ).
4. 2. Технологія шехапікъ (метале, лемпъ).
2. 2. Хімія технікъ (партеа а доза).
2. 2. Літва церпань ші лодіка.
- 2—3. 2—3. Літва енглесь.
2. 2. Літва франчесъ.
2. 2. Decemparea машинелоръ (дапъ тъс-зареа лоръ).
- 2—4. 2—4. Decemплът архітектонікъ.
4. 4. Лікврі практике дп хіміе.

Афаръ de ачеаста пептръ секціоне A.

8. 4. Проектареа машинелоръ.
пептръ секціоне B.
- 2. Цеометрия практикъ (пропозиція).
4. — Мъсгареа практикъ пе кътпв.
- 2. Decemparea плангрілоръ.
2. 2. Тыетэр de петрі.
пептръ секціоне C.
4. 4. Лікврі практике дп хіміе.

Dibicisne суперібръ.

- Класа II. (адекъ чеа de үiosv).
5. 5. Математика джалтъ.
2. 2. Літва церпань ші лодіка.
2. 2. Літва енглесь.

Ореле по сеп-
тимяль
вара; іарна

4. Шінереа кърділорз (комп'ютерілітатеа).

Афарь de ачестеа пентрэ секціяне А.

- 4. 4. Теорія машінелорз (Моториі).
- 3. 3. Технологія механікъ (матеріїле въ фіре).
- 20. 18. Проектареа de machine.

Пентрэ секціяне В.

- 4. 4. Теорія дротврілорз ші конструвізіон-
лорз дп аль (ідротехніка).
- 3. 3. Цеодесія дпаль (пропгноре).
- 12. 8. Проектареа плапврілорз de дротврі-
ші де конструвізіоні ідротехніче.
- 4. 4. Десемпераеа de сітвадісні.

Пентрэ секціяне В. ші С.

- 2. 4. Цеогностія (Geognosia).
- 4. — Експрісіні цеогностіче.

Пентрэ секціяне С.

- 2. 2. Пропгнореа хіміеі.
- 16. 12. Лакрърі практиче дп хіміе.

Класса I. (адекъ чеа таі дпаль).

- 4. 4. Фісіка сперібръ.
- 2. 2. Економія національ.
- 2. 2. Літва церташь ші юзіка.
- 2. 2. Літва енглесь.

Афарь de ачестеа пентрэ секціяне А.

- 2. 2. Теорія машінелорз (ашезареа технікъ).
- 20. 18. Проектареа de machine.

Пентрэ секціяне А ші В.

- 4. 4. Механікъ сперібдъ.

Пентрэ секціяне В.

- 3. 3. Теорія конструвізіоні подврілорз.
- 2. 2. Астрономія.
- 16. 12. Проектареа de конструвізіоні de подврі.
- 4. 4. Десемпераеа de сітвадісні.

Пентрэ секціяне С.

- 2. 2. Пропгнореа хіміеі
- 16. 18. Лакрърі практиче дп хіміе.

Скóла естé менітъ, прекътъ се веде din сек-
ційніле indikate, спре а форма А) машінішті, Б)
інженері ші С) хімічі технікі. Къ тóте ачестеа
nimine съ нѣ 'ші імадінене, къ ачі дп скóль, съ
формéзъ totz de одатъ ші фаврікаторі de ма-
chine (лакръторії къ піла ші къ чокапль), саз ф-

брікъторі de подврі (тъеторі de лемнз, de пётръ,
etc.) саз фаврікаторі de продéкте хеміче.

Пентрэ асеміне специалітъці къ тóтвзл прак-
тиче, тінерії тревзе съ се джъ ші съ лакрэзе дп
фавріче партікъларе. — Къ скóла політехнікъ
есте ші о скóль пентрэ лакръторії ла конструві-
цізі (Baugewerkenschule), дпсь нѣ дбръ спре а
комп'ютика ачестора къпощтінде практиче, чі спре а
джълда de ла сімпла емпіріе ла прінципії тео-
річе, прін дртare, се пропгноре ачестора: Decem-
пля, прінципії de цеометріе, de фісікъ, механікъ,
архітектонікъ, проектареа плапврілорз, къпощтін-
да регламентелорз полідіане дп респектелв zí-
dirілорз etc.

Скóла ачеаста стъ актъ спртъ діренчіяне
Domпілзі Dr. I. A. Hülsse, отъ форте лакръдатъ,
ші пілні de зманітате. — Domпілзі лзі авѣ въпъ-
татеа а тъ пресента Domпілорз професорі, а тъ
фаче къпоскътъ къ тóте атързите ачесті інсті-
тутъ інтересант, ші а ті да тóте діфоршчізілі
печессаре атътъ къ гзра кътъ ші дп скрісс.

А. Т. Лавріанз.

8Н8 ИСІРДВНІВ.

О дать а фігзрат зп ісправікъ каре, афарь
de ішлікъ ші чеакішръ, ера зп лейт полеіт ісправ-
нік din тімпії лзі Мавроцені; ші фінд къ сеамъпъ
ла капъ ші ла інішъ, ла апкътърі ші ла карак-
теръ, къ Конопа Дръган ал поетвлзі Бъльческъ
дл вом нэмі ші поі не ачеста tot Конопа
Дръган.

Ачест Дръган ера зп фел de Бъльранз вое-
ріт, каре de доъзечі de ani гоні постъл de іс-
правікъ, ші каре, пентрэ ка съл капете, а житре-
взідат тóтвз, інтрії, лашітъці, вані, тръдърі; дпсь
сёрта дп gonea, ші тоате плапвріле лзі се пімічіав
дп фіре, твдзштітъ зпні пърекі de артъсарі не-
грії, ажксе ісправікъ, ші се партъ ка зп ісправ-
нікъ дп tot тімпіл іспрвнічіе сале.

Ші таі дптьі, към се орънді ісправікъ,
скріс зпні фапаріотъ шършавъ din жадеръл знд
ера съ ісправіческъ елз: „Bei шті, фрате, къ
т'ам оръндіт ісправікъ дп жадедъл ачела; ші
ам de гънд съ віл къ жрвачъл ші къ фалланга;
дті віне дпсь фоарте грез съ скітъз палател
тelle din орашкі пентрэ бордееле din Кэтаре
локъ.“

Длainte d'a порні ла локв іспръвпічіе салле, коковл Drъgan трішисе програт ла свкъртвіторії жвдецвлі квтаре ші deсpre ківл пріштірії салле дп капітала жвдецвлі: адікъ, тоці свалтерії administratіvі съл длтъпнне квтаре гадъ, ла о поштіе de ла капітала жвдецвлі. —

Каї дела поштіле не вnde ёра съ треакъ коковл Drъgan, din порбокъ іспръвпічеаскъ, пв фвръ даці чіпі зілле ла пітепеа, фвръ deосевіре, пньо се ва терпіна аллаівл іспръвпіческъ.

Іар аллаівл се фькъ дп ківл вртъторъ:

Зече карръ кв вагаців веніръ длainte: фіе каре карръ кв къте зече каї, ші дп карръ къте о шовіл ші къте вп діганв кокочат d'аспра; ка вп соітаріз.

Дп ажевл ітрърії дп капітала жвдецвлі, ісправікъ пострв попосі ла о жвтътата de поштіе dela капіталь, вnde ші dopri поаптеа ачееа, кънд авеа тімп съ ітре сеара дп ораш; дльші плекареа din локв лаштерії, ші попосіреа ла о жвтътата de поштіе de ла локв vnde съ аштепта ераз калкълате: коковл Drъgan тръсвеа съ ітре ла пръв дп ораш, спре а ведеа тоці аллаівл, каре авеа а фаче епокъ дп аналеле іспръвпічіе салле.

Двпъ о лвпгъ аштептare, ісправікъ длтръ дп ораш, дп салтанате Domnesc: тръсвеа de дрѣт ера тържт de doicпрезече каї алві (хъдріле дпсъ вп ераз рошії). Ла фреапта тръсвеи, поліцаія, ші ла стъпга, кокв дорованцілор, атъндоі дп впіформа de парадъ. О къпръріе de үendapті длaintea тръсвеи, ші алтэ дп зрта тръсвеи, пречедате de ажеторъя поліціе, о потае іспръвпічеаскъ, вп свіръ дп тоате пвтереа кввхтвтві. Пе капра тръсвеи, вп арієт твіат дп фіръ, ші дикъркат de арте; ші лвпгъ еляз вп слзгоіз трепдерос, каре семъна пъ лвпгъ чедаламт ка о чааръ пе лвпгъ о пвпътъ.

Іар дп тръсвеа deckicъ, о мегас ісправікъ ръстэрнат пе спате ка вп ерос de театръ, ші дп фьштрат длтр'о татаркъ de врес, ка вп адевърат врес de Сіверія. Лвпгъ ісправікіа юа, свкъртвіторы локвлі, ка о квркъ плоатъ длпгъ вп квркапъ үтфлат дп пепе.

Ла тречереса тръсвеи пріп тіжлоекта търгвлі. твдітіма, атрасъ de свірътеле постіллопілор, de троюйтіа наілор, ші de покнетеле вічелор (чеді лва аззва), твдітіма квріасъ алєргъ гръштадъ а пі ведеа пе пвзл ісправікъші кв тоате къчілріле ші диковоітвіле челор de системз

векіз, коковл Drъgan реєпзисе салтърілер реєпктвоасе кв о тішкare de капв авеа сімдітъ, арпккпд квтътврі арроганте дп фреапта ші дп стъога асپра капаліе търрътоаре;

Ажис да каса dectinatъ пептрв локвінда са, ісправікъ се зітъ се вазъ дп капв скъррі пе тетврі тацістратвлі, длтъпнівндул кв пвіне ші кв саре, ка пе вп Domnіtor а кврвіа імаюшъ ера ісправікії дп жвдеце: каре фв тірзреа ші тврзреа са кънд вп възв сффлет de отв!!! Крехъ къл аштеаптъ дп касть, din презвъ кв потавілі ші кв пегвцъторії брашвлі; ачі іар пітепеа! Ачеаста дп ділфвріе фоарте твлт; ші жвръ дп іnіma лві ръсскваре пресидентвії твпічпалітъдії пептрв діспредвл арътат іспръвпічіе салле, каре, прип тоате тіжлоачеле іспръвпічешті, се певоі а'л коміромітте дп окій гввернлі, ка ревель, талврътор, пчел . . . дпсъ, de ссрда! Кълі отвъ тез ара вп жвп врава ші тінтос; кв тоате астета, дорвз ера фактотвт; ші чеа че п'я пвтт фаче intpira, а фькто ванії пі каї, пврія каре лві зврк ла іспръвпічіе. —

Кътева зілле фвръ de ажевл пептрв пвтъп-тепі а квпоаште арама ісправікълі лор: вп дптоаре вісіта ла пітепе, се дпніпілівръ кв спіоні ші свірі, дпчеп: а талтата пегвцъторі вътръпі, а шікана пе дпніпілівръ, а фаччв аркітрапістврі кріміна, а скатота лецие ші ordinele мініст-ріале, а скоате ла meidan фалманга ші гврвачіз, пепрекъндш ші орел de лвпгъ дп а се сълемені ші а се dikici ка о жокетъ; дп фін, а тв-твра капделларіа поліціе ші а квртвії de жвпії ввпі, ші а'л съспілін квретвреле салле, ліптор, ші верті, ші чеа че ера de тіраре, отвъ ачеста-пвнъ а вп фі ісправік, воіа съ треакъ de демократ ші ліврал, de патріот ші прогрессістъ. Ель-саріа одатъ ла вп рвтъп із віторв de патріе впі де адевърт. (? !!!) „Словозеніа тіпарвлі е сфъпть: гласла лві вічіла de фок пептрв фонк-ционері; іар попій сжт пште пчл.“

Шапоі, фаптеле лві ера de anti-рвтъп дп anti-крештіп: ітрігант, фапфор, педант, деспот, търрътор, десфрънат, лаш, скеллерат, — ші а келтвіт стареа дп а корртпне верціпітатеа, дп а спарде квспічії, ші а комітте акте de тълхар. Пе дігані і спльзра de зтепі дп півпіцъ, ші ї вътга сінкхр кв штреаптвзда пвпъ кънд ді ласъ семі-морді, —

De ачееа конії дрѣкділі скоссеръ дрі отіхбрі,

на съл траакъ ла пітвріре кълларе не тъ-
таре:

Мыи Дръгane,
Бъдъране,
Че те зічі репнвлікан
Ші фачі фапте de тіранз,
Тз астъзи ешті deокіат,
Ші кз децетз-арътат
De въдъран воеріт
Ші de -ъла- дндръчіт.
Качіртале
Ші локтале,
Хесметврі
Ші ресфетврі,
Жефврі кз шарафетврі,
Бпел н'а скъпат din елле,
Кіопоолг, фіїв de лелле.

Бп аша дечі іпокітен
Кзм н' о съ се тъндреаскъ
Кънд а ажвпс ла прокітен,
Ші поате съ жефвіаскъ?

Мыи Дръгane,
Бъдъране,
Аі ътвлат н'т аі ътвлат,
Дар ді с'а кам днфндан;
Къчі лвтма с'а рідікат
Ші ла Downz те a demasнат
De деспот ші de тълхар.
Ші de зп шаре тъ гарз. —
Аі ведіт ка зп ісправнік
Кз аллаіз domпескъ,
Ш'о съ плені ка зп базарнік
Кз сіктірз тврческъ.

Прекам е даторіе а доктпна віртвтеа, асе-
щпна е, крез, даторіе сакръ а скріторілор а фз-
дера відівл, сав а вічді рідіколы, дп тартвфі ші
въдърані —, пентръ віпеле соціетдї віар.

Адевъръл пріп ввчівл сакръ ал пресеі поате
ажвпс ла аззл Прінділор. I. Гіппескъ.

КІЩЕТЬРІ

I.

Mintea.

Te търескъ фіїпдъ фъръ д'пчепвтз,
Пентръ тотв че веде оківлв тез съв сбре
Пентръ тотв че дреапт'а ді сжпкть а фъквтз,
Дела отв пі феаръ, пъпъ ла-ачеа флоре,
Каре веуетеазъ птмай зпн тінвтз!

Че те фаче лпсе, ка съ те адорз,
Есте mintea, Dомne, каре'ті стрълвчеште,
Ка ші зпн лвчеаферз дп алз попдї порз,
Шіп ввітвла лвтві влкпдз те лпсодеште,
De кжпдз ведз лвтіна, ші пъпъ кжпдз торз!
Ea'mi кондвче паші, съ те потв фери
De лев ші de тігрз, варе варсь сжпде,
De фокз ші de аль, че тарв птмічі; —
Еа те лвтінеазъ, ка съ счів ресфржпде
Кврсле двштанае, вер зnde ворз фі. —

Ea департъ чеаца дела оківлв тез,
Ка съ пз аместекъ кредіпда дешеартъ.
Ка кредіпда дреаптъ, днтрвпз Dзимпезев,
Каре о пропвсе сітпз; фъръ чеартъ,
Ка ла фраді din фіре, лпсзши фіїлдз сез.
Секвлі се'пкіпасе цепвлв отенескъ
Сбрелві ші лвпсі, стелелорв потпосе,
Пъпъ кжпдз съ віе даскалвла черескъ,
Че пріп сферіреа тордї глорібсе,
A пактатв дп лвті спірітв крещтіпескъ.

Mintea кз-адевервзл атвпчі с'а зпнв,
Съ лвкrezъ 'n inimi, ка ші влкпдвлв соре,
Че стръбате'п кортвла чель таі зтмілтв,
Ка ші дп палате de лвкв ші сплendоре,
Днппрцжпдз днтоокма фокзші стрълвчтз.

Днделешертъ се-днчеаркъ аі попдї аргаді;
Съ реверсе зтмръ, дп локз de лвтінь,
Бръ, 'п локз de паче днтре фії ші фраді; —
Але лорз ввінте пз пріндз ръдечіпъ,
Къчі пз есв din inimi, чі din крієрі стрікаці. —

Te търескъ фіїпдъ, фъръ de філітъ,
Пентръ-а та скжптеіе, чеі зікв копечіппъ,
Каре грез те твстръ, de-амз пъквтвітъ,
Ші me десфтеазъ, кз віпевоіпцъ,
De-амз фъквтз дрептате чель асвпрітъ!

Еремітв din Карпа .